

Přílohy

Příloha 1:

P1.Š1:
Řešení úlohy

Při výpočtu je zde vycházeno z rovnic pro trysku odvozených pro ideální plyn a proudění beze ztrát. Jedná se o metodickou úlohu kdy lze postupovat při výpočtu požadovaných veličin v pořadí tak, jak jsou uvedeny v zadání tedy nejprve rozhodneme zda nastane kritické proudění, pak provedeme výpočet rychlosti na výtoku a nakonec vypočítáme hmotnostní tok tryskou.

Postup řešení Úlohy 1

§1 zadání:	$V_i; p_i; t_i; p_e; A_e; C_p; r; \kappa$	§5 výpočet:	$T_{is}; V_e^*$
§2. odečet:	ε_s^*	§6 odečet:	$\chi_{\max}$
§3 výpočet:	ε	§7 výpočet:	$p_{is}; v_{is}; m^*$
§4 porovnání:	ε_s^* vs. ε		

Zadané parametry úlohy jsou:

V_i	p_i	t_i	p_e	A_e	C_p	r	κ
250	1	350	0,25	15	1,01	287	1,4

V [$\text{m}\cdot\text{s}^{-1}$]; p [MPa]; t [$^{\circ}\text{C}$]; A [cm^2]; C_p [$\text{kJ}\cdot\text{kg}^{-1}\cdot\text{K}^{-1}$]; r [$\text{J}\cdot\text{kg}^{-1}\cdot\text{K}^{-1}$]; κ [1]

P1.Š2:

To jestli proudění v trysce je kritické zjistíme tak, že porovnáme celkový tlakový poměr trysky ε_s s kritickým tlakovým poměrem pro suchý vzduch ε_s^* . Lze také snadněji vycházet i z tlakového poměru statických tlaků trysky ε , který lze snadno zjistit ze zadání, jestliže tento bude menší než tlakový poměr ε_s^* , tak je jisté, že ke kritickému proudění dojde, protože platí $\varepsilon_s > \varepsilon$.

Kritický tlak pro suchý vzduch lze odečíst z Tabulky 4:

ε_s^*
0,5283
[1]

P1.Š3:

Kritický tlakový poměr ze statických tlaků ε lze vypočítat pomocí Rovnice 5 dosazením do čitatele tlaku p_i místo p_{is} :

ε
0,25
[1]

P1.Š4:

Platí $\varepsilon < \varepsilon_s^*$ to znamená, že nastanou kritické podmínky, proto veličiny na výstupu z trysky opatříme indexem $*$, aby bylo zřejmé, že se jedná v tomto místě o kritický stav.

P1.Š5:

Při výpočtu výtokové rychlosti V_e lze vycházet z Rovnice 1(b). V tomto případě je nutné stanovit celkovou absolutní teplotu T_{is} , tlakový poměr v ústí trysky bude kritický.

Celkovou teplotu t_{is} vypočítáme pomocí definiční rovnice celkové entalpie h_s (viz také Obrázek 1) rovnice pro výpočet entalpie jako funkce teploty tepelné kapacity při stálém tlaku [Škorpík, 2019]:

$$h_{is} = h_i + \frac{V_i^2}{2},$$

$$C_p \cdot t_{is} = C_p \cdot t_i + \frac{V_i^2}{2},$$

$$t_{is} = t_i + \frac{V_i^2}{C_p \cdot 2}.$$

t_{is}	T_{is}	V_e^*
380,94	654,09	467,97
$t [^\circ\text{C}]; T [\text{K}]; V [\text{m}\cdot\text{s}^{-1}]$		

P1.§6:

Jestliže v trysce bude dosaženo kritického stavu, pak lze pro hmotnostní tok tryskou použít Rovnici 7.

Průtokový faktor $\chi_{\max}$ lze odečíst opět z Tabulky 4:

$\chi_{\max}$
0,6847
[1]

Celkový tlak na vstupu do trysky p_{is} lze vypočítat z rovnice izoentropie a stavové rovnice ideálních plynů [Škorpík, 2019]:

$$p_{is} \cdot v_{is}^\kappa = p_i \cdot v_i^\kappa, \quad v = \frac{r \cdot T}{p} \Rightarrow p_{is} = p_i \left(\frac{T_{is}}{T_i} \right)^{\frac{\kappa}{1-\kappa}}.$$

Ze stavové rovnice ideálního plynu lze také vypočítat měrný objem v_{is} :

p_{is}	v_{is}	m^*
1,1848	158,44	2,8086
$p [\text{MPa}]; v [\text{dm}^3 \cdot \text{kg}^{-1}]; m [\text{kg} \cdot \text{s}^{-1}]$		

Příloha 2:

P2.§1:
Řešení úlohy

Při výpočtu je zde vycházeno z rovnic pro trysku odvozených pro ideální plyn a proudění beze ztrát. Pro výpočet rozměrů K-D trysky jsou použity Rovnice 13.

Postup řešení Úlohy 2

§1 zadání:	α	§3 výpočet:	$a_e; M_e$
§2 výpočet:	$\varepsilon_s; r^*; V_e; v_e; A_e; r_e; r_i; t; r; l$		

Zadaný parametr úlohy je: